

Rouwhulde – de heer Guy Spitaels, minister van Staat

De **voorzitter** (*voor de staande vergadering*):

Op 21 augustus jongstleden is de heer Guy Spitaels overleden. Hij is 80 jaar geworden.

Zo werd zonder franje en op een neutrale manier kennis gegeven van het overlijden van een man die de meesten onder ons hebben gekend, als vriend, *compagnon de route*, politiek tegenstander, professor, burgemeester. Maar hoe we hem ook gekend hebben, in welke hoedanigheid ook, Guy Spitaels was een indrukwekkend man.

Nu volgt er gewoonlijk een opeenvolging van belangwekkende data en titels uit het leven van de overledene, maar Guy Spitaels is zo veel meer dan een curriculum vitae, hoe briljant dat ook is.

De rode draad in zijn leven brengt hem van Aat terug naar Aat; het is een verhaal van opvattingen en van intelligentie, en van het vermogen om over ideeën te reflecteren.

Aan de *Université Catholique de Louvain*, die toen nog die naam droeg, behaalt Guy Spitaels een doctoraat in de rechten en een licentie in de politieke en sociale wetenschappen. Hij voelt zich aangesproken door de waarden van het socialisme, sluit zich aan bij de socialistische beweging, en na de stakingen van 1960 kiest hij resoluut voor een politieke loopbaan.

Hij start onderaan de ladder als beleidsmedewerker, klimt op tot kabinetschef, provinciaal senator, burgemeester en schoupt het in de regering-Tindemans tot minister van Arbeid en Tewerkstelling. Hij behoudt die portefeuille in de regering-Vanden Boeynants II en werkt een plan uit om via RVA-stages en het bijzonder tijdelijk kader (BTK) de werkloosheid tegen te gaan. Hij wordt de voorman van de socialistische ministers en maakt als vicepremier deel uit van de eerste vier regeringen-Martens.

In 1981 volgt hij André Cools op als voorzitter van de Parti socialiste. Door zijn intrinsieke kwaliteiten, zijn grote inzet en zijn realiteitszin geldt hij het daaropvolgende decennium als een bijzonder gerespecteerd voorzitter.

In 1991 wordt hij minister-president van de Waalse Gewestexecutieve. Voor de pers, de cartoonisten, voor Wallonië en wie weet, misschien ook voor hemzelf, is hij intussen “Dieu” geworden, zoals Mitterrand de sfinx was.

Die alias doet zijn reputatie alle eer aan.

Hij heeft ook de portefeuille van Economie, Kmo's en Buitenlandse Betrekkingen, en van juni 1995 tot februari 1997 zit hij de Waalse Gewestraad voor.

Hij was twintig jaar lang senator en even lang burgemeester van Aat.

Guy Spitaels was professor aan de universiteit die het principe van vrij onderzoek hoog in het vaandel draagt, maar ook daarbuiten was de professor in hem nooit weg te denken.

Aan de onderhandelingstafel, maar ook aan tafel met vrienden, overtuigde hij door zijn kennis te delen, hij verleidde zijn gesprekspartners met argumenten, hij verduidelijkte om te overreden, hij combineerde pedagogische kwaliteiten met humor die vooral ingewijden konden smaken.

De dood hoort bij het leven, maar het overlijden van een politicus is een gebeurtenis die veel pennen in beweging brengt. De chroniqueurs en commentatoren gaan nog enkele uren door met wat we – zonder het te willen toegeven – gedurende onze hele loopbaan van hen verwachtten.

Maar over Guy Spitaels zal nog lang worden gepraat. Men zal zich zijn eloquentie herinneren, zijn eruditie, zijn gestrengheid, zijn gehechtheid aan de vrijdenkerij, zijn doorzicht en zijn immense culturele bagage. We zullen erkennen dat zijn toekomstvisie over ons land door de ontwikkelingen werd bevestigd, en we zullen zijn raadselachtige glimlach, zijn snedige formulering en zijn gevatheid missen.

Met zijn analyse van de institutionele evolutie van ons land en van de grote geopolitieke uitdagingen ervan was hij zijn tijd vooruit. Zijn accurate analyse en zijn prominente rol in het federaliseringproces zullen ons blijven.

Of men zijn opvattingen nu deelde of niet, het staat buiten kijf dat hij een man van zijn woord was, een man met veel gezond verstand bovendien, in mijn ogen de belangrijkste kwaliteiten van een waar staatsman.

De geschiedenis leert ons dat macht breekbaar en tijdelijk is. Men zegt dat Guy Spitaels wellicht een van de machtigste Franstalige politici was, maar zijn macht versplinterde. Hij trok zich terug uit het politieke leven en ontpopte zich tot een productief schrijver en gewaardeerd conferencier.

Sommigen verweten hem een onverzadigbare machtshonger. Aan hen wil ik zeggen dat die ambitie de gemeenschap ten goede is gekomen, en dat hij zijn bovengemiddelde intelligentie heeft vertaald in een bovengemiddelde generositeit. Ik wil hun zeggen dat we ons bij de gedachtenis van Guy Spitaels een uitzonderlijk politicus zullen herinneren, en dat ikzelf me de mens achter de politicus zal herinneren.

In ons huldebetoon eren wij het leven. En over dat leven zei Guy Spitaels het volgende: het leven in de politiek is hard, men krijgt weinig in de schoot geworpen, maar het geeft toch veel voldoening; men kan dingen realiseren. Voorts is het ook een echte leerschool.... En hij voegde eraan toe dat hij het erg belangrijk vond tijd uit te trekken voor vriendschap, gevoelens, tijd om te begrijpen, om te lezen, om te zeggen wat hij dacht, en dat hij zou vertrekken zonder illusies, zonder bitterheid en zonder angst.

Moge elk van ons, wanneer het uur van het afscheid geslagen heeft, hetzelfde kunnen zeggen.

Namens de Kamer betuig ik zijn echtgenote, zijn zoon, zijn familie en zijn naasten mijn oprechte deelneming.

Eerste minister **Elio Di Rupo**:

Guy Spitaels was een van de meest prominente figuren uit de Belgische naoorlogse politiek. Hij speelde een belangrijke rol in het federaliseringsproces van ons land en was een overtuigd voorstander van Europa. Hij heeft zijn stempel gedrukt op de jaren 70 en 80.

Hij deed zijn intrede in de politiek bij de *Mouvement Populaire Wallon*. Als populaire en actieve burgemeester van Aat speelde hij een cruciale rol in de institutionele hervormingen die leidden tot de gewest- en gemeenschapsvorming.

Volgens Guy Spitaels stond de ontvoogding van de Gewesten de cohesie in ons land niet in de weg. Hij geloofde dat een sterke ontwikkeling van Wallonië, net als van Vlaanderen en Brussel, zou bijdragen aan de eenheid van België.

Eerst als minister van Werk en vervolgens als vice-eersteminister, als PS-voorzitter, als minister-president van het Waals Gewest en als voorzitter van het Waals Parlement, is Guy Spitaels steeds nauwgezet zijn politieke lijn blijven volgen. Zijn leven en zijn inzet zullen bijgevolg gekenmerkt blijven door een uitzonderlijke coherentie die de politieke gebeurtenissen oversteeg.

Het is ook aan Guy Spitaels te danken dat België zich in de jaren 70 en 80 in belangrijke mate heeft kunnen hervormen. Zijn intelligentie en zijn overtuigingskracht hebben het mogelijk gemaakt compromissen te sluiten.

Guy Spitaels was ook verknocht aan Wallonië en heeft dat landsdeel de noodzakelijke instrumenten voor zijn ontwikkeling weten aan te reiken.

Tijdens de laatste jaren van zijn leven zette hij zijn schouders onder de Europese constructie.

Namens de regering wil ik de nagedachtenis eren van een buitengewoon intellectueel, die tegelijkertijd een echte *compagnon de route* was.

Aan zijn familie, Anne en Thomas wil ik op mijn beurt de achting van de regering en mijn persoonlijke genegenheid betuigen.

(De staande vergadering neemt een minuut stilte in acht.)